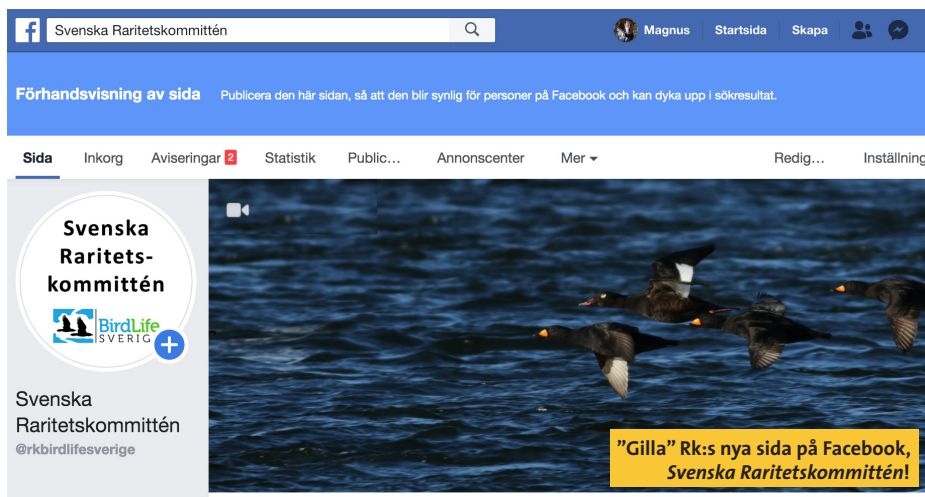

1/20 • Meddelande från Raritetskommittén • mötet 4, 5 & 7 april 2020

Rk-nytt

Raritetskommittén höll sitt vårmöte 4, 5 & 7 april. På grund av rådande Covid-19-pandemi genomfördes mötet som videokonferens. Närvarade gjorde Björn Malmheden (ordförande), Magnus Corell (sekreterare), Aron Edman, Alexander Hellquist, Juho Könönen, Hans Larsson och slutligen Raul Vicente, som hälsades välkommen till sitt första Rk-möte. Under mötet behandlades ca 100 rapporter. En ny art för Sverige godkändes – wilsonbeckasin.

Amerikansk knölsvärta

En typisk hane noterades 2019 vid Svenska Högarna, där två fåglar observerades i maj 2017 och 2018. Rk bedömer att det handlar om en återvändande individ. Det föreligger också rapporter om en andra mindre typisk individ från samma lokal i maj 2019, men den dokumentation som Rk har tillgång till medger inte en bedömning av om detta kan handla om en andra återvändande amerikanska knölsvärta, en avvikande svärta eller en eventuell hybrid.

Stäppörn

Tre olika stäppörnar konstaterades ha uppträtt i landet under vinterhalvåret 2019–2020. Under senhösten fanns vardera en i Halland (3K) och södra Skåne (2K) och i mars sågs en 4K på flera lokaler i Nordostskåne. De tre kan skiljas åt tack vare olika ruggnings- och fjäderstatus.

Wilsonbeckasin

Den 13–26 april 2019 spelade en wilsonbeckasin på ett hygge norr om Skyttorp i Uppland och fyndet godkändes nu för publicering. Detta är det första fyndet för Sverige av denna nordamerikanska art. Wilsonbeckasin är regelbunden på Brittiska öarna och som närmast finns ett fynd av en spelande fågel i Finland som återkom tre år i rad, 2008–2010.

Nötväcka av underarten *caesia*

Tre *caesia*-lika nötväckor i Hossmo i Småland behandlades och Rk kom fram till att det i nuläget är problematiskt att publicera fynd av *caesia* från Sverige. Vi tar dock fortsättningsvis tacksamt emot ytterligare dokumentation av *caesia*-kandidater. Ett utförligare resonemang kring bedömningen av Smålandsfåglarna kommer inom kort på Facebook.

Turkestantörnskata

Fyndet av en 1K som uppehöll sig på Utklippan 26–27 oktober 2007 och som tidigare publicerats som turkestantörnskata stryks härmed och läggs i stället till högen av obestämda isabella/turkestantörnskator. Den tidigare publiceringen grundade sig på DNA-analysen av insamlade fjädrar vid fångstillfället. En översyn har visat att sannolikheten för att den kläckts utanför turkestantörnskatans utbredningsområde är så hög som 40 procent (Urban Olsson i brev), vilket såklart bringar en stor osäker-

I KORTHET

TILL Rrk

- **Bergtajgasångare inte Rk-art fr.o.m. 2020.** Kontrollera att Rk:s rapportmall i Artportalen är uppdaterad. Kontroll bör ske mot Rk:s Förteckning över Sveriges fågeltaxa och Borttagna Rk-arter – finns på nätet: birdlife.se/rk/sveriges-fageltaxa/.
- Rk ber Rrk att driva in blanketter på de arter som ska Rk-behandlas. Om en rapport saknar dokumentation, trots att det finns exempelvis foton, ombeds Rrk begära komplettering innan rapporten skickas vidare till Rk.
- Rk är mycket tacksam för kommentarer från Rrk till rapporterna. I de fall Rrk vidarebefodrar rapporter som normalt bedöms av Rrk vill Rk ha en kommentar om varför Rrk begär Rk-granskning.

TILL RAPPORTÖRER

- Finns det foton – bifoga dem!
- Spela in läten och bifoga dem!

het kring artbestämningen – inte minst då den dräktmässigt passar bättre in på isabellatörnskata. Denna förändring innebär att Sverige numera bara har två fynd av turkestantörnskata, båda från våren.

Azurmes

En individ sågs den 2–7 november 2019 vid ett par fågelmatningar i byn Kuttainen längs gränsen mot norra Finland. Utifrån vad som går att se av dokumentationen tycks teckning på stjärt och handäckare ligga nära den hos rena azurmesar, men Rk vill om möjligt få en ännu bättre förståelse för variationen hos arten innan beslut tas och hoppas kunna besöka skinn- samlingen i Moskva för vidare studier när

RARITETSKOMMITTÉNS (RK) UPPDRAG

är att kvalitetssäkra fynd av nationellt sällsynta och/eller svårbestämda taxa samt bära det huvudsakliga ansvaret för kategorisering av den svenska fågelfaunan enligt Association of European Rarities Committees (AERC) indelning. Rk ansvarar också för ställningstaganden rörande vilka taxa som anträffats i Sverige. Det bör understrykas att Rk endast bedömer om en fyndbeskrivning uppfyller fastslagna kriterier för publicering. Rk kommenterar eller avgör därmed inte själva artbestämningen av en rapporterad fågel, utan det är något kommittén lämnar till rapportören.

Wilsonbeckasinen är nu formellt godkänd. För ytterligare information om godkända fynd hänvisas till Artportalen.

omständigheterna tillåter. Rapporten från Kuttainen läggs därmed på is tills vidare. I sammanhanget ska nämnas att en hybrid azurmes x blåmes fotograferades i Lanna-vaara drygt 50 km SV om Kuttainen den 10 november. Den var lättbestämd, med distinkta blåmesinslag.

Iberisk gransångare

Den hane som under lång tid kunde höras och ses vid Fulufällsgården i Dalarna sommaren 2019 vävde vid ett flertal tillfällen in sångstrofer nära nog identiska med gransångare. Dessutom sjöng den i perioder mindre typiskt för iberisk. På exempelvis denna inspelning hörs bägge varianterna: <https://www.xeno-canto.org/484750>. Få studier är gjorda av sång hos fåglar med känt genetiskt ursprung. I hybridzonen i Pyrenéerna har blandsång konstaterats hos fåglar med blandade gener, men också hos förmodade rena iberiska gransångare. De här resultaten måste tolkas med försiktighet eftersom antalet inblandade individer är litet, liksom antalet undersökta genetiska markörer, och det är osäkert i vilken utsträckning förhållandena i hybridzonen är relevanta för felflugna fåglar. Rk beslöt att fortsatt bordlägga rapporterna på Dalafågeln för vidare fördjupning, och en översyn av tidigare rapporter från Sverige kommer att göras i samband med detta.

Bergtajgasångare

På grund av att antalet fynd av arten nu överstigit hundra överläts fortsatt bedömning till respektive Rrk. Vi rekommenderar att publiceringar stöds av bra dräkt- och lätesbeskrivningar i kombination, gärna med foto och/eller ljudinspelning och vid behov bistår Rk såklart Rrk med bedömningshjälp.

Östliga gulärlor

Inte mindre än tre rapporter är under behandling och Rk avvaktar beslut tills dess att analysvar från DNA-analyser finns. Rk är enormt tacksamt för att ni rapportörer lägger ner tid och möda på

att dokumentera i ljud och bild samt samla in prover från spännande ärlor (och andra arter), detta är ovärderligt för Rk:s behandling av fynden.

Svarthuvad sparv

Vid Hoburgen (Gtl) fanns en 2K+ hona 22.9–2.10 2019. Att separera den från stäppsparv är långt ifrån problemfritt och det finns få detaljer att haka upp en bestämning på. Men främst med stöd av en svag brunton på övergumpen samt den relativt välstreckade hjässan väljer vi att publicera den som svarthuvad. Detta är linje med tidigare publiceringar av honor av arten, men det kan finnas anledning att göra en översyn av dessa så småningom.

Kategorisering

Ett omfattande och övergripande arbete för att se över kategoriplaceringar har pågått en tid och mer konkret är fokus just nu på stripgås och gulkindad kricka. Vi får förhoppningsvis anledning att återvända till ämnet om inte alltför länge.

Ljudinspelningar

Med tanke på att det kan vara väldigt subjektivt hur man tolkar och återger läten vill vi fortsättningsvis ha inspelningar bifogat i rapporterna när det rör fynd där fågeln

endast hörts. I praktiken fungerar det redan så, men genom att kommunicera en tydlig policy hoppas vi att både rapportörer och kommittéer ska spara arbete.

Projekt- och referensgrupp

Vid årsskiftet bildades en projekt- och referensgrupp som är tänkt att på uppdrag av kommittén hjälpa till med projekt och frågeställningar. I gruppen ingår från och med bildandet Mats Waern och Magnus Hellström. De projekt som dessa initialt kommer jobba med är större turturduva (underartspublicering) samt vitgumpad/amurbuskskvätta. När det gäller vitgumpad/amurbuskskvätta är det en stor mängd individer som behöver gås igenom för att bedöma hur dessa ska publiceras. Vi vill gärna ha hjälp från er observatörer med kompletterande material och tar tack-samt emot foton och annan dokumentation som inte tidigare skickats in eller publicerats i Artportalen. Skicka helst original direkt eller (stora filer) via Wettransfer/Sprend till rk@birdlife.se.

Raritetskatalogen uppdaterad

En sammanställning av alla godkända fynd av rariteter finns sedan en rad år tillbaka på nätet i "Raritetskatalogen" (<https://birdlife.se/rk/raritetskatalogen/>). Uppgifterna har nu uppdaterats med alla godkända fynd till och med 2018. Rk:s webbsidor i övrigt har också setts över.

Rk på Facebook

Det är på tiden att Rk:s arbete märks lite mer online så vi har startat en Facebook-sida där tanken är att lägga ut nyheter mer löpande och exempelvis kortare redogörelser för specifika bedömningar. Sök på "Svenska Raritetskommittén" på Facebook och gilla sidan så är du säker på att inte missa något av vikt.

Raritetskommittén | birdlife.se/rk

